

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Спеціальність: 024 ХОРЕОГРАФІЯ

Освітня програма: БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали спеціалізацію "Бальна хореографія", повинні мати творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання бального, класичного танцю та інших танцювальних дисциплін відповідної спеціалізації; мати нахил до балетмейстерської діяльності, виявляти обізнаність з термінологією і літератури за фахом, а також володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- основних позицій при виконанні танців латиноамериканської програми рівня складності student; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей, манери їх виконання:

Ча-ча-ча: Основний рух; Віяло; Алемана; Хокейна ключка; Три ча-ча-ча; Дзига направо; Відкриття НП; Закритий хіп-твіст; Рука до руки; Оберти: оберт на місті НЛ, оберт на місті НП; Спот Оберт Ліворуч та Праворуч; Тайм степ: Тайм степ з ЛН, Тайм степ з ПН; Нью-Йорк.

Самба: Основний рух з ПН та з ЛН; Альтернативний основний рух з ПН; Альтернативний основний рух з ЛН; Основний рух в поступальному напрямку; Зовнішній основний рух; Виск ВП та ВЛ; Самба хід в ПП; Бота фоґо у поступальному русі; Бота фоґо у поступальному русі вперед, Бота фоґо у поступальному русі назад; Бота фоґо у ПП и контр ПП; Лівий поворот; Корта джака.

Румба: Основний рух; Віяло; Алемана; Хокейна ключка; Кроки у поступальному русі вперед та назад; Дзига направо; Відкриття НП; Сайд степ; Закритий хіп-твіст; Кукарача; Рука до руки; Повороти на місті: Поворот на місті НЛ, Поворот на місті НП; Спот Оберт Ліворуч та Праворуч.

Пасодобль: На місті; Основний рух; Апель; Шасе НП та НЛ з підніманням та без піднімання; Шасе НП, Шасе НЛ, Піднімання; Променадна ланка; Пересування (разом з варіантом під назвою Атака); Розлука; Фолевей-закінчення до Розлуки; Вісім (Плащ); Шістнадцять.

Джайв: Фолевей рок; Фолевей Троуевей; Лінк Рок та Лінк; Зміна Місць з Правої Наліво; Зміна Місць з Лівої Направо; Зміна Рук за Спину; Американський Спін; Кроки; Хлист.

- основних позицій при виконанні танців європейської програми рівня складності student; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей, манери їх виконання:

Повільний вальс: закрита зміна з ПН та ЛН, натуральний оберт, Звортний оберт, Натуральний спін оберт, віск, шасе з ПП; зміна хезитейшн (Associate);

Танго: Ход с ЛН и ПН (уперед, назад, з ПН в ПП), Прогресивний бічний крок, Прогресивна ланка, Закритий променад, Натуральний рок оберт, Закрите закінчення, Відкритий звортний оберт, партнерша поза партнером, КORTE назад;

Фокстрот: Перо, Потрійний крок, Натуральний оберт, Звортний оберт, Перо закінчення, Імпетус (Закритий імпетус), Натуральне плетіння, Зміна на пряму;

Квікстеп: Четвертний оберт праворуч, Натуральний оберт, Прогресивне шасе, Локк вперед, Натуральний оберт с хезитейшн, Натуральний півот оберт, Натуральний спін оберт;

- техніку та механіку виконання рухів танців латиноамериканської та європейської програми рівня складності student (за У. Лердом та А. Муром);

- позиції рук, ніг, положення голови, назв рухів класичного танцю, правил виконання елементарних рухів класичного танцю: demi-plie, grand plie, battement tendu, battement tendu jete, ronds de jambe par terre, rond de jambe en l'air у напрямках en dehors та en dedans, battement fondu, battement frappe, double battement frappe, battements releve lent та battements developpe, petits battements, grand battement jete;

- положення корпусу (en face, epaulement), поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, effacce та ecartee), I, II, III port de bras;

- методики виконання temps leve saute з I, II, V позицій, changement de pied, pas echappe на II позицію;

- методики виконання tours chaines;

- витоків та походження кожного танцю латиноамериканської та європейської програми; внеску Уолтера Лерда, Гая Говарда та Алекса Мура у розвиток бальних танців; провідних ансамблів, студій бального танцю, керівників та видатних професійних виконавців бального танцю латиноамериканської та європейської програми;

- провідних клубів бального танцю України та їх тренерів; відомих колективів народного танцю, сучасного танцю; конкурсів, фестивалів, турнірів, оглядів з хореографічного мистецтва;

- балетів М. Петіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; балетів М. Скорульського; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України, Росії та країн СНД; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;

- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника

хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні.

Уміння:

- методично грамотно, технічно, емоційно виразно та стилістично вірно виконувати танцювальні рухи, характерні для танців латиноамериканської та європейської програм, запам'ятовувати запропоновані комбінації;
- правильно тримати корпус, методично грамотно виконувати рухи класичного танцю, запам'ятовувати комбінації екзерсису;
- продемонструвати наявність необхідних професійних даних (виворітність, танцювальний крок, гнучкість та еластичність м'язів, суглобів ніг, рук та корпусу), зберігати arlomb (стійкість), демонструвати танцювальність під час виконання комбінацій;
- методично грамотно виконувати стрибки; координувати рухи рук та голови зі стрибками; запам'ятовувати комбінації запропоновані викладачем та виконувати комбінації музикально;
- показати творчі здібності до створення танцювального фрагменту; з'єднувати рухи, характерні для відповідного танцю; створювати закінчену танцювальну варіацію, в якій взаємозв'язок рухів, малюнку та музики розкривали характер і стилістичні особливості запропонованого музичного фрагменту; уміти розкривати за допомогою поєднання музики та лексики, манери виконання хореографічний образ;
- надати інформацію про творчу діяльність видатних хореографів, професійних виконавців бального танцю України та світу;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- надати назви відомих хореографічних колективів України народного, сучасного, бального танців, охарактеризувати їх діяльність; розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Творчий конкурс складається з двох частин: «Виконавська майстерність» та «**Основи теорії та історії хореографічного мистецтва**».

Перша частина «**Виконавська майстерність**» передбачає:

- виконання основних рухів та танцювальних комбінацій, характерних для танців латиноамериканської та європейської програм;
- виконання екзерсису класичного танцю біля станка;
- виконання allegro (стрибків);
- демонстрація танцювальної техніки (власної та по завданню екзаменатора).

Друга частина «**Основи теорії та історії хореографічного мистецтва**» передбачає сольне виконання танцювальної комбінації на матеріалі танців європейської або латиноамериканської програми і перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення бального танцю;
- знань історії та сьогодення балетного театру;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;
- знань методичних аспектів хореографічної освіти.

Створена комбінація повинна відображати стиль та характер стандартного музичного фрагменту і базуватись на лексиці відповідного танцю з європейської або латиноамериканської програми.

Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожну частину творчого конкурсу: за «Виконавську майстерність» – від 100 до 200 балів; за «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів. Потім виводиться середній арифметичний бал.

Структура оцінки

за проходження першої частини творчого конкурсу

«Виконавська майстерність»

№	Основні завдання першої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Професійні фізичні дані	1-5
2.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-5
3.	Виконання елементів екзерсису класичного танцю біля палки, на середині зали та allegro	1-30
4.	Виконання варіацій танців європейської програми	1-30
5.	Виконання варіацій танців латиноамериканської програми	1-30
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки

за проходження другої частини творчого конкурсу

«Основи теорії та історії хореографічного мистецтва»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-30
2.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-30
3.	Створення танцювальної імпровізації з бального танцю	1-40
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за одну частину менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБИТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Не володіє основними знаннями з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Має фрагментарні знання з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
2. Середній 124 - 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, недостатню емоційну виразність та технічність.
3. Достатній 150-175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».

	Абітурієнт володіє практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт добре володіє практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатню емоційну виразність у танці та балетмейстерські схильності. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має гарні балетмейстерські здібності та високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балет: енциклопедія / Под ред. Ю.Н. Григоровича. — Москва : Сов. енцикл., 1981. — 623 с.
2. Блок Л. Классический танец: История и современность / Л. Блок. — Москва : Искусство, 1987. — 556 с.
3. Ваганова, А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие / А. Я. Ваганова. — 6-е изд. — Санкт-Петербург : Лань, 2000. — 192 с.
4. Винкельхаус М. Танцуем по максимуму Пер. С англ. / Максимилиан Винкельхаус. — Киев: Основа-Принт, 2011., — 336с.
5. Ги Дени. Все танцы / Дени Ги, Люк Дассвиль. — Київ : Музична Україна, 1987.
6. Захаров Р. Записки балетмейстера / Р. Захаров. — Москва : Мистецтво, 1976.
7. Колногузенко Б. М. Види мистецтв і хореографії / Б.М. Колногузенко. — 2-ге вид. — Х. : ХДАК, 2014. — 320 с.

8. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво: зб. статей — методичні матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «хореографія» (6.020200) / Б. М. Колногузенко. — Х. : ХДАК, 2008. — 224 с.
9. Красовская В. Западноевропейский балетный театр : Очерки истории : От истоков до середины XVIII века / В. Красовская. — Ленинград : Искусство, 1979. — 295 с.
10. Красовская В. История русского балета: учеб. пособие / В. Красовская. — Ленинград : Искусство, 1978. — 231 с.
11. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. — Москва : Артис, 2003. — 180 с.
12. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. — Москва : Артис, 2003. — 244 с.
13. Мур А. Бальные танцы / А. Мур. — Москва : Астрель, 2004. — 320 с.
14. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. — Санкт-Петербург, 1993. — Ч. 1: Квикстэп. — 52 с.
15. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. — Санкт-Петербург, 1993. — Ч. 2: Медленный вальс. — 31 с.
16. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. — Санкт-Петербург, 1993. — Ч. 3: Фокстрот. — 30 с.
17. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. — Санкт-Петербург, 1993. — Ч. 4: Танго. — 25 с.
18. Пасютинская В. Волшебный мир танца / В. Пасютинская. — Москва : Просвещение, 1985. — 223 с.
19. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Джайв / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002. — 108 с.
20. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Румба / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1998. — 124 с.
21. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Самба / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002. — 148 с.
22. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
23. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
24. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ча-ча-ча / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1999. — 128 с.
25. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю : Підручник / Л.Ю. Цветкова. — Київ : Альтерпрес, 2005. — 324 с., іл.
26. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи XX ст. : моногр. / О. Чепалов. — Х. : ХДАК, 2007. — 343 с.

Періодичні видання

журнали: «Танец в Украине и мире», «Балет», «Український театр», «Музика» та ін.;

газети: «Культура», «Культура і життя».

Відповідальний за випуск Б. М. Колногузенко